

Uredništvo v
Murski Soboti

Rokopise ne vrača

P. 7. vsako slovensko

tj. objavljenih se s

postojno vredn. za

celo leto 40 Din, za

pol leta 20 Din, za

četrt leta 10 Din

NAŠ DOM

Narodno-socialističen tednik

Upravištvo v
Murski Soboti

Oglasi:

□ cm stan. 1 Din

Oglasi za celo

stran, za 1/2 in za

1/4 strani stanejo

15 para za 1 □ cm

Pri večkratni obja-

vi primeren popus.

32. šte.

Murska Sobota, dne 27. oktobra 1923.

I. leto.

Cenjenim naročnikom in prijateljem našega lista!

Ker hočemo „Naš Dom“ s prihodnjo številko bolj razširiti, prosimo vse naročnike in prijatelje našega lista, da začnejo z današnjo številko agitirati pri svojih prijateljih in znanih. Z prihodnjo številko začnemo prinašati tudi vse novice iz Gornje-radgonskega in Ljutomerskega okraja, tako, da bode vsak dobro informiran o vesten, ki se prigodijo v teh krajih. Posebno opozarjamo trgovce in obrtnike, da začnejo inserirati v „Našem Domu“, ker inserati v „Našem Domu“ imajo vedno dober uspeh. Upamo, da se bodo naši prijatelji in naročniki potrudili in pridobivali nove naročnike. Pa tudi v vsaki gostilni in kavarni mora biti „Naš Dom“ na razpolago. Uredništvo.

Sejatev ozimine v Prekmurju in drugo.

Lepšega časa za sejanje ječmena, pšenice in rži kakor letos že dolgo nismo imeli. Neradi se spominjamo lanskega leta, ko je ravno proti koncu septembra in v oktobru tako deževalo, da skoraj ni bilo mogoče s plugom in z brano na njivo. Šele meseca novembra smo mogli sejati — kasno in v blatu. Takrat smo mislili, da iz tega ne bo zrastle nič prida; vendar je bila letošnja ržena in pšenična letina še srednje dobra. Veseli nas, da je vsaj toliko poplačan naš trud — da niso bili naši žulji in naporno blatenje po njivi zastoj (zabadav).

Kako lepe dneve pa smo imeli do sedaj letos! Prahe so se lepo presušile, zemlja je rahla, delo pa dosti lažje in prijetnejše kot lani. Zato pa se je tudi vse, kar pripada h kmetiškemu stanu, zadnje tedne in dneve žurilo in gnalo. Od ranega jutra do poznega večera si videl na njivah pridne orače, sejače, vlačarje (branače) in valjače. Pa je tudi veselje obdelovati tako lepo in rodovitno zemljo kakor je v Prekmurju, posebno tam okoli Lipe, Turnišča in Gomilcel. Ker je zemlja rahla in večinoma manj pečena, zato jo orjejo na široke postati — ali pa sploh brez vsakega razгона (razora). Da se prihrani skoraj eno tretjino semena, imajo mnogi že sejalnike na 11—15 redi ali vrst. Setev na sejalnik (stroj za sejanje), ki seveda stane danes 30 do 40 tisoč kron, vse dosti boljše obnese kakor ona na sejačo in roko. Mlade rastline stojijo lepo enakomerno v vrsti in imajo precej enako odmerjeni prostor za razširjanje korenin. Pozneje tudi solnce lažje pride do njih. Razumni kmetovalci v Prekmurju so si zato že pred več leti spravili sejalnike in so danes radi, da jih imajo.

Mnogi drugi bi si jih kupili danes, pa zdi se jim, da preveč stanejo. Zato delajo po starem kopitu, da sejejo z roko. Kmetom, ki še nimajo sejalnikov, bi svetovali z dobrim namenom to: Ker je dognana reč (istina), da se s sejalnikom prihrani eno tretjino semena, zato delate samo sebi v hasek (korist), ako se združite 3 ali 4 boljši kmetje ter zdevate skupaj 30 do 40 tisoč kron ter si kupite sejalnik. Dobi se v M. Soboti pri Nemcu z 11 vrstami, še večji in novejši (modernejši) pa se dobijo v Mariboru na Aleksandrovi cesti, kjer je podružnica tvrde Ježek iz Blanskega na Češkem. Tako imate trije ali štiri malo „zadrugo“, vsi si lepo obsejate svoje njive; denar, ki ste ga dali za sejalnik pa vam prihranjeno seme in večji pridelek vrže nazaj že o prihodnji zetvi.

Še na nekaj vas mora opozoriti „Naš Dom“! Letos je bila pšenica zelo smetljiva. Taka pšenica je za nič, ker je v zrnu namesto meleka (škroba) črnorjav prah. Jezi se s tako pšenico mlatič, ker se mu črna nesnaga kadi v nos in oči, jezi se z njo mlinar, ker jo mora prati in sušiti, če ni opravil tega poprej že kmet. Najbolj pa se seveda jezi kmet sam, ker tako blago sploh manj izda kakor zdravo zrnje in ga more po nižji ceni prodati. Jezi se torej in dostikrat ne ve, kaj je krivo, kaj je temu vzrok. Ta črnorjava prah v zrnu je snetje, ki sne melek. Nastane pa to iz maličkega semenja ali iz takozvanih trosov, ki se že zdaj o sejetvi držijo na semenu, pa jih mi s prostimi očmi ne vidimo. Kakor zrnje, tako imajo tudi ti trosi žive kalčke, ki v zemlji poženejo klice. Te klice so majhne

glive ali glivice, ki drugo leto rastejo s pšenično bilko vred naprej — v klas. V klasju pa te glivice razvijejo oni črnorjavi prah — trosje, ki takorekoč sne melek. Tudi na koruzi se namesto storža (lata) naredi na enaki način „mazljivo snetje“.

Zdaj, ko to pšenično bolezen poznamo, pa moramo vedeti, kako jo zabranimo. Nekateri kmetje mislijo, da je zadosti, ker gnojnica in apno ne umori kalčkov onim trosom, ki se držijo semena. Poslužiti se moramo drugega sredstva, ki učinkuje sigurno, to pa je bakrena galica. Naredimo si v kaki primerni posodi 1 do 1 in pol odstotno razstopino galice, to je na 10 litrov vode vzamemo 10—15 dkg galice. Galico zdrobimo ter v mali yrečici obesimo od zgoraj v vodo, da se hitreje razmoči ali razstopi; to je razstopina. Potem vsipujemo semensko pšenico v čoln ali v korito, polivamo gor to razstopino in dobro premešamo, da je moko vsako zrno. Bakrena galica umori one trose na zrnju in potem pšenica ne bo smetljiva. Močnejše razstopine ne smemo narediti, ker bi lahko umorila kalčke v pšeničnem zrnju; treba je torej meriti vodo in tehtati galico. Še le sedaj smemo pšenico z mirno vestjo posejati. Blatna zemlja pšenici nič ne škodi. Znan je pšenični pregovor: „Sej me v blato in dala ti bom zlato!“

Ivan Cvetko, šolski nadzornik.

Domače vesti.

Novo manufakturno trgovino v Gornji Radgoni je otvoril g. Ivan Bračko. Ima vse polno najboljšega in najcenejšega blaga. Pridite in preprčajte se! (Natančneje pogledajte v oglas).

Murska Sobota. Klerikalni poslanec Šiftar in radikalci. Radikalni in demokratski listi poročajo, da je Šiftar uskočil v radikalno stranko. On sam in klerikalni listi pa poročajo, da to ni res. Smo radovedni, kdo ima prav.

Murska Sobota. Radikalna stranka za Prekmurje namerava izdajati svoj tednik, ki se bode tiskal v tukajšnji tiskarni. Denarna stran lista stranki ne dela težko, pač pa so znatne težkoče glede urednikov in dopisnikov. „Naš Dom“ se zaradi novega lista ne bo prav nič kisal. Ne, celo pozdravil ga bo, zlasti ako bo pisal v slovenski ter v narodnem duhu in če bo zavzemal za pravice delavcev in kmetov. Čim več bo slovenskih listov v Prekmurju, tem več bo uspehov na kulturnem polju.

Klerikalna stranka je odpustila iz službe svojega tajnika g. Švikaršiča. Med vrsticami se da čitati, zakaj je to storila. Jasno in očitno pa tega noče ali pa si ne upa povedati. „Novine“ se prav nemilo spominjajo svojega bivšega „vodjo“. Prej jim je bil le „gospod tajnik“ in hvalili so ga pretege, sedaj pa jim je še samo „pisar“. Javljajo namreč „Novine“, da so „pisarja Švikaršiča“ odpustili iz službe in si najeli drugega pisarja za svojo strankino pisarno. „Nehvaležnost je plačilo sveta“, si je mislil g. Švikaršič in se je preselil v radikalno stranko.

Plašč po vetru. Naš prekmurski državni poslanec g. Šiftar, ki je bil izvoljen kot klerikalec, je sedaj prestopil v radikalno stranko in dela baje velikopotezne načrte za izpremembe v Prekmurju. Računa s tem, da bo potegnil ves

narod v gornjem Prekmurju za seboj. Bomo videli.

Bebci. Po nekaterih vaseh v Prekmurju najdemo desti ljudi, ki so duševno in telesno malo razviti. So to siromaki, ki navadno celo življenje ne sodijo za drugi posel, kakor da pasejo krave in svinje, doma izmetavajo gnoj ter nastiljajo živini. Za drugo delo, ki zahteva nekaj več razuma in ročne spretnosti, takih ljudi ni mogoče uporabiti. Tudi po hoji se jih pozna, da so nemoralni. Take reveže imenujemo bebce ali kretene. Razumnemu človeku se smilijo, nerazumni ljudje pa se jim brezsrčno posmehujejo in rogajo. — Vzrok bebastosti ali kretenizmu tiči največ v krvni sorodnosti. Zato bi ljudje pri ženitvi morali vedno gledati na to, da moški in ženska, ki sta si v krvnem sorodstvu ali v krvni zlahti, ne stopita v zakon, ker izkušnja nas uči, da so otroci iz takega zakona navadno bebasti. Naši kmetje vedo dobro, da ni dobro, plemeniti ne sorodnih goved, svinj, konj, še celo pri kokoših je treba petelina vsako tretje leto izmenjati. Da bo torej število bebcov padlo, oziroma, da se kreteni ne bodo več rodili, naj se ne sklepajo zakoni, ako se da — četudi daleč nazaj — dokazati krvno sorodstvo. Tudi cerkveno in politično oblastvo bi moralo strogo gledati na to in — kreteni bodo izginili.

Beltinci. Naš šolar g. Janez Neubauer je pred nedavnim pogorel. Nekateri znanci so mu priskočili v sili na pomoč in s tem pripomogli, da je poslopje danes že zopet pod streho. G. Ljudevit Pintarič mu je zastoj žagal za stavbo potrebni les, gg. Ivan Horvat, Alojz Huber, Ivan Ciguth, Ivan Slavič in še več drugih mu je zastoj zvozilo gradbeni material, tesarski mojster g. Mesarič pa mu je posodil stavbeni les. G. Vekoslav Kralj je daroval za pogorelca 200 Din, dr. Vesnik pa 100 Din. G. Neubauer se je obrnil tudi do okrožnega agrarnega urada s prošnjo, da se mu iz veleposestniških gozdov nakaže nekaj stavbenega lesa zastoj ali po znižani ceni. Rešitve seve še ni nobene. To je blagoslov redukcije uradov, kajti, ako bi bil še okrožni agrarni urad v Murski Soboti, bi bil gotovo že davno prejel nekaj lesa. Tako pa še čaka.

Tedenske vesti.

Kronanje našega kralja se vrši maja ali pa junja meseca 1924. Za svečanosti se vrše priprave že danes. Vlada namerava urediti kronanje tako, da bo kronan kralj v Beogradu za kralja Srbov, v Zagrebu za kralja Hrvatov, v Ljubljani pa za kralja Slovencev, maziljen pa bo kralj v pravoslavnem samostanu Žiči.

Prestolonaslednikov krst. Minulo nedeljo so v Beogradu krstili kraljevega prvorojenčka. Dobil je pri krstu ime svojega deda Petra. O priliki krsta so se vršile velike slavnosti v Beogradu in v drugih mestih. Slavnostnih pojedinj je bilo več. Zbralo se je precej povabljenih gostov, celo iz inozemstva jih je bilo mnogo. — Kralj je izdal ukaz, s katerim je izrazil željo, da se prestolonaslednika vpiše v vojsko. Nato ga je vojni minister vpisal kot redovca (vojaka-infanterista) v 5. četo, 2. bataljona, 6. pešpolka, ki nosi ime kralja Aleksandra. Vpisali so prestolonaslednika tudi med sokolski naraščaj.

Poroka princa Pavla v Beogradu z grško princezino Olgo se je vršila minoli pondeljek. Vršile so se velike slavnosti.

Narodni socialist — župan v Ptuj. V Ptuj je bil dne 13. tn. za župana izvoljen pri-staš naše stranke, tovariš Blažek. On je prvi slovenski župan v Ptuj. Njegovi predniki na županskem stolcu ptujskem so bili sami Nemci. Blažek je obljubil, da bo deloval za zboljšanje položaja delavstva in za procvit mesta sploh.

Pravkar minole dni so Beogradčanje z dvorom vred zopet potrošili velike svote denarja za razne proslave. Ako se že proslavlja ta ali oni dogodek, nič zato, toda pri nas se vse to preveč penz potroši. Vlada bi morala štediti. Kralj sam je izrazil željo, naj bo vse bolj primitivno in naj se raje da pomoč državnim nameščencem in penzionistom. Pa vlada ga ni poslušala. Da se hodijo poslanci in ministri gostiti na dvor, to ni potrebno.

50 letnica varaždinskega gledališča. Dne 25. minulega meseca je minulo 50 let, kar so si vrli Varaždinci postavili svoje krasno gledališko poslopje. Toda že od lanskega leta naprej se v njem več ne igra. Varaždinci hodijo raje v kino. To je cenejše in „ušeš“ si tudi ni treba napanjati. Kino ima to prednost, da je treba samo oči napanjati in če je človek truden, lahko tam mirno zaspi. Tako mislijo sedanji potomci vrlih Varaždincev. Hrvaški listi priporočajo, da bi čimprej zopet oživili varaždinsko gledališče in da bi baš sedaj, 50 let po ustanovitvi bil primeren čas, da se prebudi iz spanja.

V **Varaždinu** je do tal pogorela kemična čistilnica. Škoda znaša nad 1/2 milijona Din. Kako je požar nastal še ni znano.

Ljubljancje bi radi imeli v Ljubljani ravnateljstvo državnih železnic. Pravijo, da bo ves promet v Sloveniji nazadovol in se poslabšal, ako bo še naprej Zagreb vodil slovenske železnice. No, mi Prekmurci bi bili prav veseli, ako bi tudi naša „svetovna“ železnica, ki vozi iz Sobotice v Hodoš, prišla pod Ljubljano. Mislimo, da bi tudi železničarji te proge nobenih solz ne pretakali, ako bi se rešili komande iz Zagreba.

Gostilničarsko banko ustanovijo v Zagrebu. Delniška glavica bo znašal štiri milijone dinarjev.

Stekla mačka je v Vinkovcih na Hrvaškem ugriznila malo Evico Palatkovič. Njen oče je ni hotel poslati v Pasterjev zavod, da bi jo tam zdravili. Bolezen je napredovala. V groznih mukah je končno deklica umrla. V bolnici je proklinjala svojega očeta, zakaj jo ni poslal pravočasno v bolnico.

Madžarsko poslaništvo v Beogradu ima svoje pisarne v Zorini ulici št. 70 (vogel Krunske ulice). Potni listi se vidirajo ob delavnikih od 9. do 13. ure.

Ameriški konzulat v Zagrebu ima svoje prostore v hiši št. 19, Zrinjski trg.

Naše bogastvo. Meseca maja se je iz naše države izvažalo blago za blizu 600 milijonov Din. Največji naš odjemalec je Italija, ki je sama izvozila iz naše države blaga za blizu 185 milijonov Din. Za Italijo pride Avstrija z nad 170 milijoni, Švica z nad 40 milijoni, Nemčija z nad 30 milijoni in Madžarska z nad 23 milijoni di-

narjev. Ostale države so od nas le za manjše svote izvozili blaga.

Mož z dvema ženama. Neki Čilič iz Baje v Vojvodini je bil vjet v Rusiji. Tam se je poročil z mladim dekletom, lepo Kanjo Kušimirjevo iz Odese. Pred kakim letom sta prišla oboje iz Rusije v Baje. Ker Čilič tu ni mogel najti službe, je šel v Beograd, kjer je res dobil dobro službo. Pozabil pa je to, da je ženo z otročičkom pustil v Baji v veliki bedi. Žena ni vedela, zakaj mož nič ne piše in ne pošlje denarja. Podala se je torej v Beograd, da ga poišče. Naprosila je policijo, naj ji pomagajo iskati moža. In policiji se je posrečilo, najti ga. Baš je sedel na svatbeni pojedini. Tistega dne se je namreč oženil z neko Čehinjo. Ker pa pri nas krščeni možje ne smejo imeti po več žen, a Čirič tega ni vedel, ga bo o tem poučilo sodišče. Da bi pa sodišču ne odskočil, ga je policija takoj djala na varno, da bo v samotni poročni noči premišljal o neusmiljenosti raznih paragrafov v krščanskih državah.

Srečna služkinja je Režika Verež iz Subotice. Njen oče je delal v neki tovarni v Ameriki. Pred kratkim se je ponesečil. Sedaj pa ji je tovarna poslala obvestilo, da se ji je odposlalo 28.000 dolarjev odškodnine.

Nesrečna ljubezen. 18-letni Josip Mandelj se je v Jajcu (v Bosni) zaljubil v neko lepo 17-letno Marico, italjanko, hčerko nekega laškega zidarja, ki je delal v neki tovarni v Jajcu. Deklica pa je tudi rada govorila z nekim 19-letnim Sabom. To je Josipa tako razburjalo, da je večkrat pretil dekletu, da s tem Lahom ne sme govoriti; drugače ga bo ubil. Toda vse grožnje nič niso pomagale. Dekle je vendarle govorilo tudi s „konkurentom“. Ko je pred par dnevi Josip bil izvedel, da je punčka zopet govorila z onim Lahom, ga je to tako potrla, da se je pred njenimi očmi ustrelil. Zadnje njegove besede so bile: „Z bogom, Marica!“ Nato je njegovo mlado srce prenehalo biti.

Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru opozarja vse proizvajalce vina, da so zavezani v roku 10 dni od dneva, ko so izprešali vino, dobljeno količino vina prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole. Nadalje je vsak, kdor proda vino, dolžan, da prijavi pristojnemu oddelku finančne kontrole prodano količino vina, predno istega izroči kupcu. Na vsako tako prijavo dobi prodajalec vina od fin. kontrole za nezatrošarinjeno vino kontrolni list, za zatrošarinjeno vino pa svobodnico. Kontrolni list oziroma svobodnico mora prodajalec izročiti istočasno z vinom kupcu, ki pa more kupljeno vino tekom 24 ur po

prejemu prijaviti svojemu pristojnemu oddelku fin. kontrole ter izročiti istemu tudi kontrolni list oziroma svobodnico. Če pa je dobil kupec vino s kontrolnim listom, mora v gori omenjenem roku 24 ur plačati odpadajočo trošarino in eventuelno občinsko doklado k trošarini. Kdor ne prijavi tekom 10 dni svojega vinskega pridelka ali opusti prijavo vina, bo kaznovan po členu 85 trošarinskega pravilnika na denarno kazen 100 Din. Kupec vina, ki ne prijavi tekom 24 ur prejetega vina in ga ne zatrošarini istem roku v slučaju, da je sprejel nezatrošarinjeno vino, se bode smatral v smislu člena 77/1 troš. pravilnika kot tihotapec ter ga čaka kazen od dva- do štirikratnega zneska prikrajšane trošarine. Tudi se mu zapleni vino, ki ostane tako dolgo zaplenjeno, dokler ne plača prikrajšane trošarine in kazni.

Sloviti Leopoldov sejem se vrši letos v Gornji Radgoni. Vsi pridobitni krog, trgovci, denarni zavodi, posestniki lepe živine so na lepem uspehu tega sejma za zainteresirani. Pridite vsi, da se obnovi stara tradicija Leopoldovega sejma! Čitajte tozadevni oglas našega županstva.

Obrtni vestnik za Prekmurje.

Obrtniki in navijanje cen. Te dni je bilo nekaj obrtnikov iz dolnjelendavskega okraja obtoženih pri sodišču v D. Lendavi zazadi navijanja cen. Dejali so tam, da so peki predragi s svojim blagom. Očitalo se jim je, da so žemlje premale, zato pa predrage. Pa ni tako. Ako pek danes dobro zasluži pri žemlji 5 par, to ni mnogo. Žemlja, ki tehta 7 dkg stane danes pri nas 4 K. Pred vojno so stale 4 dkg težke žemlje 4 vinarje. Ako torej stane danes skoraj dvakrat tako težka žemlja 4 K, je to komaj 75-kratno podražanje. In vendar so danes v splošnem vsi izdelki najmanj 100-krat dražji kakor pa so bili pred vojno. O pekih se torej gotovo ne da trditi, da navijajo cene in zahtevajo več, kakor se sme in more zahtevati. Pač pa je prav gotovo navijanje cen, ako škatlja vžigalic, ki je stala v mirnem času 2 vinarja, stane danes 4 krone, torej 200-krat več kakor pred vojno. Država pa to vendar dela in je torej sama najhujši navijalec cen. In tobak? Ali ni danes tudi 100—120-krat dražji kakor pred vojno? Ako se med obrtniki res najdejo tudi taki, ki zahtevajo za svoje delo preveč, se go-

Vseh svetih dan.

Tam zunaj, zunaj počivajo, kraj vasi. Le malokdo hodi gledat travo, ki že deset, dvajset, da, morda celo sto in še več let pokriva grudo, ki so jo dobri ljudje, ki so pokojnike spremljali tje na oni konec vasi, nametali na zemeljske ostanke preminolih zemljanov. Le tu in tam najdeš kako staro ženico, ki si išče mesta, kamor bi bilo dobro, da se položijo enkrat njene izmučene kosti. Včasih zadeneš na kako dečico, ki nosi rožice na grob svojim prerano umrlim starišem. Kvečjemu še tu in tam kaka mlada mati, ki zasaja cvetlice ki se dviga nad jamo, v katero so nekoč položili njeno ljubljeno dete.

Tako je celo leto. Mrtvi imajo mir in tako je prav. Mir naj imajo. A vendar so si ljudje izbrali eden dan v letu, da je počastijo, da jim kršijo mir božji. Toda zlega namena obiskovalci tokrat nimajo, zle misli ni v njih duši.

Vseh svetih dan! Kdo ostane tega dne doma? Kdo ne pogleda vsaj za par trenotkov grobove? Pa če tudi tam nima nikogar svojih! Skoraj slehernemu se napotijo koraki v smer, v kateri ponesejo en-

krat tudi njega. Če ne tu, pa drugod. A vendarle na enako mesto. Odkoder ni več vrnitve.

„Tu čaka večnega vstajenja“, „Tu čaka sodnega dneva“, „Tu spava v miru božjem“, „Eti pocsiva“. — Taki in enaki napisi tolažijo obiskovalce, je bodrijo in junačijo, naj se ne boje smrti, kajti po smrti pride vstajenje. Da, tisti veliki dan! Ki ga je človeštvo tako težko pričakovalo. In res so prišli mnogi „odrešeniki“ in so vili ljudem v njih srca ljubezen in v dušo čistost. Pa narodi tega niso bili vredni. Tudi njega, ki je milijonom prinesel novi nauk dobrote in socijalne pravičnosti, tudi njega — Jezusa Kristusa — niso bili vredni. Da, Jezus Kristus, kje so ostali tvoji nauki? Na papirju in morda še v srcih pičlih stotin, ki jih ni okužil pohlep po denarju in bogastvu. Drugi, te nosijo pač na jeziku, v srcu pa ne, Brat napada brata, prijatelj ubija prijatelja, drug preko trupla drugega hoče človek do posvetne moči. Ljudje so kakor živina.

Toda tega dne se poležejo strasti tudi njim. Otožnost, strah pred nečim, kar mora enkrat priti, to je, kar jim tlači dušo. Mirno, skoraj brez besed pojdejo drug mimo

drugega, srepo gledajoč med lučke, ki ugašajo. In spominjajo se vseh, katerih prah leži tu med drugimi ob koncu vasi.

Svečano je človeku ob takem pogledu. A v daljino mi hite tudi moje misli, tje k deroči Dravi in pod zeleno Pohorje, tje v domači kraj, kjer pod težkim kamnom sniva večni san o ničnosti sveta on, ki mi je poleg moje mamice bil tisti, ki ga imam zahvaliti za vse, kar sem in kar imam na zemlji. Hotel bi, da je še živ, da se lahko pogovorim ž njim, da mu lahko pomolim v poljub čelo ob slovesu. Pa ni več mogoče! Trohni! — vse trohni. In tako mora biti. Le kar strohni, le kar se premeni v prah, le to se zopet združi z večnostjo, iz katere se poraja novo življenje. Da, že milijone let se poraja, vedno enako in se končuje zopet enako. Kajti v vesoljstvu ni začetka ne kraja.

Toda misli mi ne mirujejo. Vse mi sili nekam nazaj in zopet naprej tje na široke poljane ruske, na brda srbska in na skalovje kraško. Na stotisoče jih je tam zakopanih, daleč od človeških bivališč. Da, in oni danes ne ostanejo brez spominov. Tudi njih se bodo spomnili tega dne svojci, a morda še bolj njih bujni tovariši. Da,

tovo o pekih ne more reči, da odirajo ljudi. Vsaj pri pekih v Prekmurju se ne more trditi, kajti potem bi naši peki bili večji bogatini, kakor pa so. Še nek ugleđen sobočki obrtnik, ki je osivel v svoji obrti in pozna razmere prav dobro — pripomnimo, da mož ni pek niti mlinar — se je nedavno v večji družbi, v kateri se je udrihalo po pekih, izrazil, še nobeden pek ni obogatel pri pekariji in da torej ni mogoče, da bi si v svoji obrti res bogve kaj zaslužili. Kdor vpoštevava današnje draginjske razmere in zlasti tudi visoke davke, ki je mora danes plačati mali obrtnik, bo pač sam prišel do zaključka, da peki niso navijalci cen, vsaj tako hudi ne, kakor pa erar, ki je nekdanj zahteval od obrtnika 10 K davkov, danes pa zahteva po 10.000 kron in še več na leto.

Po svetu.

1 dolar je veljal minolo sredo 3 milijarde nemških mark. Kupna vrednost marke pada od dne do dne, najbolj zaradi tega, ker nikdo noče prodati svojega blaga za marke. Le zlato in srebro, še bolj pa dolarji vladajo danes v Nemčiji. Tudi češka krona je priljubljena.

V Varšavi, glavnem mestu Poljske je dne 13. tm. v trdnjavi eksplodirala zaloga municije. Okoli 2000 oseb je ranjenih, okoli 200 pa mrtvih. Okna v mestu so se po večini razbila vsled zračnega pritiska. Sumijo, da so komunisti zanetili ogenj. Bržčas pa temu ni tako, krivo je najbrž to, da je med dobro municijo shranjeno mnogo slabe, ki se razkroja in sama po sebi vname.

Poljska je prepovedala izvoz žita, masti in krompirja. S tem hoče vlada doseči, da si domače prebivalstvo nabavi po dosedanjih nizkih cenah potrebna živila za čas do prihodnje žetve.

Nemška Avstrija si hoče zgraditi 2 veliki ladji za prekomorski promet. Vsaka ladja bo nosila 10.000 ton. Ladje bodo doma v Trstu in od tam opravljale vožnjo za nemškoavstrijsko trgovino in obrt. Bavile se bodo tudi s prevažanjem ljudi.

V Budimpešti je bankrotirala Ernstova banka.

Nezgoda ameriške boje mornarice. Pred kratkim je 7 ameriških torpednih rušilcev blizu Kalifornije trčilo na skale in se razbili. Sedaj je zopet nek ameriški podmorski čoln blizu San Piedra zadel ob morsko skalo in eksplodiral. Moštvo se je po večini rešilo. Ameriška poročila pravijo, da so te skale v morju

tovariška ljubezen! Kdor ni ril pod zemljo smrti v oči, ta ne ve, kaj je tovariš!

A Vas, junaki, prvi osvoboditelji Prekmurja, ali se bo tega dne spominjal Vas tudi kdo? Da, bili ste junaki, a ne samo to, ljubili ste svoj rod slovanski tako, da Vam ni bilo žal, žrtvovati svoje mlado življenje za njegovo svobodo. Bili ste idealistov — le malo jih je med ljudmi. In tu na osvobojeni zemlji čakate vstajenja. Toda narodni borilec naj ne čaka svojega vstajenja, ne, le narodnega vstajenja. In ko bo enkrat slovenski narod prekmurški vstal, ko bo v njegovo dušo segla zavest slovenska, tedaj bo vsklilo na Vaših grobovih mlado cvetje in trden kamen bo glasnik Vaših žrtev in junaštev poznim rodovom. Takrat Vas več ne bodo proklinjali, ampak blagoslavljali. In dedje bodo pripovedovali negodni deci o junakih, ki so prišli tam od juga, ter so slovenski narod prekmurški oteli potujčenju.

Streznil sem se ob tej misli se domislil, da je ta čas probujenja našega naroda še daleč, daleč v daljini. In solza mi je kanila iz očesa...

nastale še le v zadnjih dneh in sicer morda kot posledica japonskega potresa. Prej teh skal ni bilo videti in zato tudi na zemljevidih niso bile zaznamovane in mornarji za nje niso vedeli.

Brzo-brzo

na vlak v Celje v veletrgovino **R. Stermecki** kjer kupite letos

sukno

za moške in volneno za ženske obleke, parhent, belo, pisano in rujavo platno, kakor tudi vso drugo manufakturno robo po čudovito nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu priporoča, da enkrat poskusi kupiti v veletrgovini **R. Stermecki, Celje.** Trgovci engros-cene.

Pozor gostilničarji!

Proda se od preše 100 hl vinskega mošta po dnevni ceni. Več se izve v času od 21.—28. oktobra pri lastniku na Kapeli (Probstove gorice).

Razglas.

Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo občini trg Gornja Radgona obdržavati štiri letne živinske in kramarske sejme in sicer se ti vršijo:

1. na dan 3. februarja (na Blaževu);
 2. na dan 25. maja (na Urbanovo);
 3. na dan 10. avg. (na Lovrenčevo);
 4. na dan 15. nov. (na Leopoldovo);
- vsako leto.**

Po dolgih letih se bodo od sedaj naprej živinski in kramarski sejmi zopet redno vršili kakor svoječasnno in sicer se vrši:

prvi živinski in kramarski sejem dne 15. nov. 1923 na Leopoldovo

in sicer se vrši živinski sejem na občinskem travniku na Tratah, kramarski sejem pa pri drevoredu in na glavni cesti od Murskega mosta naprej na Spodnjem Grisu.

Živinski sejmi so za govejo živino, drobnico in konje, na kramarski sejem pa se lahko pripelje na prodajo blago vsake vrste, nadalje različni poljski pridelki, perutnina itd.

Ker so bili sejmi v Gornji Radgoni svoječasnno vedno dobro obiskani in je bil zlasti na Leopoldovem sejmu vedno velik promet, opozarja podpisano županstvo na to vse interesente, prodajalce in kupce.

Interesenti se naj torej poslužijo te prilike in obiščejo letošnji zadnji sejem na Leopoldovo.

Županstvo trga Gornja Radgona, dne 6. oktobra 1923.

Župan:

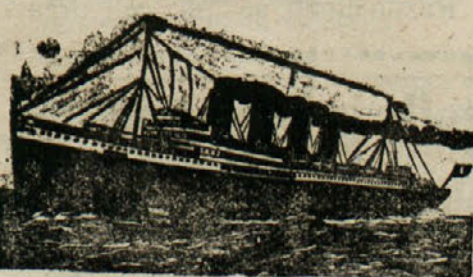
Dr. Boëzio.

Cie. Gle. Transatlantique
Francoska linija

Havre-New York

Nakrajša linija, samo
6 dni čez morje

Glavno zastopstvo:
Slavenska banka, d. d. v Zagrebu.
Vozne listke in tozadevna poiznilla daje
zastopnik Ivan Kraker
Ljubljana, Holodvorska ulica 41.

Nove vinske sode

(lagve) od 50—1.200 lit., močno izdelane, vsako količino takoj poceni proda **Josip Kosi, gost. v Križevcih pri Ljutomeru.**

Ugodna prilika!

Klavir (glasovir) se proda za 5000 Din. Natančneje se izve pri g. Gašperju v Murski Soboti na Lendavski cesti.

Gostilno in trgovino

ali pa tudi samo gostilno ali samo trgovino vzamem v zakup (z arende) ali pa tudi kupim takoj. Najlubše na vesnici v Prekmurju ali pa na sosednjem Štajerskem. Ponudbe pod „gostilno in trgovino“ na upravništvu „Našega Doma“ v M. Soboti.

Tvornica (fabrika) kemičnih izdelkov

„JELEN“

d. z. o. z.

Maribor, Meljska cesta št. 75

priporoča sledeče svoje izdelke: **kolo-maz** (prima kakovosti) **vazelino**, vsakovrstne **kreme za črevlje** (cipele) in to terpentinove in voščene, **črnilo**, **plavilo**, **ličilo**, olje za šivalne stroje itd. Cene nizke, nižje kakor v Nemški Avstriji.

Hišo (hram)

v Murski Soboti v Zvezni ulici proda zaradi preselitve **Vince Pintarič.**

Najcenejša trgovina z vsakovrstnim manufakturnim blagom, ter svilenimi rutami itd.

M. FELDIN

Maribor, Vetrinjska ulica

Na debelo! Na drobno!

Na prodaj

je 6 postelnjakov (matrac) in 2 zična vložka. Na ogled so pri g. Žaliku v gradu v Murski Soboti. Vse novo.

Važno za bolnike!

Važno za deco!

Suhar (cvibak).

Slavnemu občinstvu naznanjam, da se izdeluje v moji pekarni več vrst cvibaka in sicer: Vanili, Cimt, Karijander in Otroški cvibak. Posebno priporočljiv je moj lastni izdelek „kraljev keks“ kateri se že razpošilja na vse kraje Slovenije. Naslov: „Prva luksuzna pekarna v Prekmurju“, Vekoslav Kralj v Beltincih.

Prodaj nov motoret

z en in pol konjske moči. Naslov v upravi.

Več posestev

od 5 do 175 plugov zemlje, hiše, vile, gostilne, žage, mline, in grajščine prodaja

E. Zagorski, Maribor, Bavarska ulica 3

Jugoslovanski kreditni zavod

r. z. z. o. z.

podružnica v Murski Soboti

(poleg apoteke)

plača intereseš na hranilne vloge in na vloge v tekočem računi

8% brez odpovedi 8%

Na vekše vezane šume se plača intereseš po dogovori brez odtegnenja rentnega in invalidskega davka.

Posojila se dovolijo na osebni kredit (proti vekslni) na hipoteke in v tekočem računi.

Zavod stoji neposredno pod državnim nadzorstvom.

Pozor!

Najcenejše!

Pozor!

NAZNANILO!

Naznanjam cenj. občinstvu v G. Radgoni in okolici, da sem **odprl novo trgovino z manufakturnim blagom v Gor. Radgoni v hiši g. Kaufmanna** tik g. Korošca. — Nudim najceneje in najboljše blago v vseh strokah, kakor za moške in ženske obleke, sukno, hlače, vse vrste barhentov, belo, pisano in rujavo platno, vse vrste drukov, koc, odej, robcev, zašitih srajc, spodnjih in zgornjih hlač, predpasnikov itd. Se priporočam vsakemu, da enkrat poskusi kupiti in se bode prepričal, da zmiraj kupi najboljše in najceneje v trgovini **Ivan Bračko, Gor. Radgona** ali pa pri **Kapeli** v moji podružnici, ki bom jo vodil ravno po istih cenah. — V lastnem interesu se vsakemu priporoča trgovina

Ivan Bračko, Gornja Radgona, podruž. pri Kapeli

Najcenejša oblačilnica vsakovrstne robe je pri

J. Trpinu

Maribor, Glavni trg 17.

Ako pridete kaj v Maribor, oglejte si pri Trpinu obleke, ki so cenejše kakor kje drugod.

KOTLE

za žganjekuho (palenko žgati) izdeluje najcenejše

LADISLAV GLUMAC

Maribor, Glavni trg 4.

Kotli so trnok dobri, trpežni, pa tudi lepi. Razpošiljajo se po celi državi.

Portland cement

Super fosfat (umetna gnojila)

Štinkol (premog)

Vogelie

Drva

Seno

Strešna lepenka (térpapir)

in ostale gospodarske potrebščine in produkte prodaja najbogše in najfalejše

Czipoth Viktor

trgovec z lesom, drvami in premogom

v Murski Soboti

Slovenska ulica

Gospodom priporočam za bližajočo se zimsko sezono svojo pravkar iz tovarne prispelo bogato zalogo

jesenskih in zimskih

KLOBUKOV

Jurij Sukič, klobučar

Murska Sobota

Londavska cesta (nasproti židovskemu templju).

Velika zaloga

pohištva

lastnih izdelkov po konkurenčnih cenah

Šercer in drug, Maribor

Vetrinjská ulica št. 2.